

Sikkerhedsdatablad

Udarbejdet: 15-06-2016

SDS version: 1.1

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn: Kølervæske Longlife AFC, Blå/Grøn
Dækker følgende specifikationer OEM 774C, G48, G11

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Anbefalede anvendelser: Kølemiddel.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Firmanavn og adresse:

Dankemi A/S
Industrivej 5
DK-6000 Kolding
tlf: +45 75 50 39 11
fax: +45 75 50 41 94
www.dankemi.dk

Kontaktperson og mail:

Kent Ravn Staub, dankemi@dankemi.dk

Sikkerhedsdatabladet er udarbejdet og valideret af:

mediator A/S, Centervej 2, 6000 Kolding. Konsulent: KN

1.4. Nødtelefon

Giftlinien: +45 82 12 12 12

PUNKT 2: Fareidentifikation**2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen**

CLP (1272/2008): Acute Tox. 4, STOT RE 2; H302, H373.

Ordlyd af H-sætninger – se nedenfor i punkt 16.

2.2. Mærkningselementer**Signalord:**

Advarsel

Farlig ved indtagelse. (H302)

Kan forårsage organskader ved længerevarende eller gentagen eksponering. (H373)

I TILFÆLDE AF INDTAGELSE: I tilfælde af ubehag ring til en GIFTINFORMATION/læge. (P301+P312)

Søg lægehjælp ved ubehag. (P314)

2.3. Andre farer

Produktet indeholder organisk opløsningsmiddel. Gentagen eksponering af organiske opløsningsmidler kan give skader på nervesystemet og indre organer som fx lever, nyrer.

Anden mærkning:

-

Andet

-

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer**3.1./3.2. Stoffer/Blandinger**

Indholdsstof	Index-nr.	CAS/EF-nr.	CLP-klassificering	w/w %	Note
Ethylenglycol	603-027-00-1	107-21-1 / 203-473-3	Acute Tox. 4, STOT RE 2; H302, H373	80-98	1
Natriumbenzoat	-	532-32-1 / 208-534-8	Eye Irrit. 2; H319	1- 5	-
Dinatriumtetraborat pentahydrat	005-011-02-9	1330-43-4 / 215-540-4	Repr. 1B; H360FD	0,1-3	-

1 = Stoffet er et organisk opløsningsmiddel.

Ordlyd af faresætninger – se punkt 16.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Indånding:	Søg frisk luft. Hold den tilskadekomne under opsyn. Søg læge ved ubehag.
Indtagelse:	Skyl munden grundigt og drik 1-2 glas vand i små slurke. Fremkald IKKE opkastning. Hvis opkastning forekommer holdes hovedet lavt, så der ikke kommer maveindhold i lungerne. Opsøg læge.
Hud:	Fjern forurenede tøj. Vask huden med vand og sæbe. Søg læge ved ubehag.
Øjne:	Skyl straks med vand (helst fra øjenskyller) i mindst 5 min. Spil øjet godt op. Fjern eventuelle kontaktlinser. Søg læge.
Øvrige oplysninger:	Ved henvendelse til læge medbringes sikkerhedsdatablad eller etiket.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Farlig ved indtagelse.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Vis dette sikkerhedsdatablad til læge eller skadestue.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler

Vandtåge (aldrig vandstråle – spreder branden), skum, pulver eller kulsyre.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Undgå indånding af dampe og røggasser - søg frisk luft. Ved brand dannes giftige gasser: Carbonoxider. Brand vil udvikle tæt sort røg. Udsættelse for nedbrydningsprodukter kan udgøre en sundhedsfare. Brandfolk bør anvende egnet beskyttelsesudstyr. Lukkede beholdere, der udsættes for ild, afkøles med vand. Lad ikke vand fra brandslukning løbe ud i kloaker og vandløb.

5.3. Anvisninger for brandmandskab

Kontamineret slukningsvand sendes til destruktion. Hvis der er risiko for udsættelse for dampe og røggasser, skal der bæres luftforsynet åndedrætsværn.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Brug personlige værnemidler – se punkt 8. Risiko for udskridningsfare ved spild.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Undgå at udlede større mængder koncentreret spild og rester til kloak – se pkt. 12. Informer de lokale miljømyndigheder ved udslip til omgivelserne.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Spild inddæmmes og opsamles med sand eller andet absorberende materiale og overføres til egnede affaldsbeholdere. Videre håndtering af spild – se pkt. 13.

6.4. Henvielse til andre punkter

Se ovenfor.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring**7.1. Forholdsregler for sikker håndtering**

Se under punkt 8 for oplysninger om forholdsregler ved brug og personlige værnemidler. Produktet bør anvendes under velventilerede forhold. Undgå kontakt med øjne, hud eller tøj.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Bør opbevares i tæt tillukket originalemballage. Må ikke udsættes for opvarmning (f.eks. sollys). Skal opbevares på et tørt og ventileret sted.

7.3. Særlige anvendelser

Se anvendelse pkt. 1.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler**8.1. Kontrolparametre**

Grænseværdier ifølge bekendtgørelse nr. 507 af 17/05/2011 om grænseværdier for stoffer og materialer, med senere ændringer:

Indholdsstof	Grænseværdi	Anmærkning
Ethylenglycol	10 ppm - 26 mg/m ³	E, H
Ethylenglycol - forstøvet	10 mg/m ³	-
Dinatriumtetraborat pentahydrate	1 mg/m ³	-

E = Stoffet har en EF-grænseværdi. H = Stoffet kan optages gennem huden.

DNEL/PNEC-værdier:**DNEL – Ethylenglycol:**

Dermal	Long Term	Systemic effects	Workers	106 mg/kg bw/day
Inhalation	Long Term	Local effects	Workers	35 mg/m ³
Dermal	Long Term	Systemic effects	General population	53 mg/kg bw/day
Inhalation	Long Term	Local effects	General population	7 mg/m ³

DNEL - Natriumbenzoat:

Dermal	Long Term	Systemic effects	Workers	62.5 mg/kg bw/day
Inhalation	Long Term	Systemic effects	Workers	3 mg/m ³
Inhalation	Long Term	Local effects	Workers	0.1 mg/m ³
Dermal	Long Term	Systemic effects	General population	31.25 mg/kg bw/day
Inhalation	Long Term	Systemic effects	General population	1.5 mg/m ³
Inhalation	Long Term	Local effects	General population	0.06 mg/m ³

DNEL - Dinatriumtetraborat pentahydrate:

Inhalation	Short term	Local effects	Workers	11.7 mg/m ³
Dermal	Long Term	Systemic effects	Workers	316.4 mg/kg bw/day
Inhalation	Long Term	Systemic effects	Workers	6.7 mg/m ³
Inhalation	Long Term	Local effects	Workers	11.7 mg/m ³
Oral	Short term	Systemic effects	General population	0.79 mg/kg bw/day
Inhalation	Short term	Local effects	General population	11.7 mg/m ³
Oral	Long Term	Systemic effects	General population	0.79 mg/kg bw/day
Dermal	Long Term	Systemic effects	General population	159.5 mg/kg bw/day
Inhalation	Long Term	Systemic effects	General population	3.4 mg/m ³
Inhalation	Long Term	Local effects	General population	11.7 mg/m ³

PNEC - Ethylenglycol:

Water	Fresh	10 mg/L
Water	Marine	1 mg/L
Water	Intermittent releases	10 mg/L
Soil	-	1.53 mg/kg soil dw

PNEC – Natriumbenzoat:

Water	Fresh	0.13 mg/L
Water	Marine	0.013 mg/L
Water	Intermittent releases	305 µg/L
Soil	-	0.265 µg/kg soil dw

PNEC - Dinatriumtetraborat pentahydrate:

Water	Fresh	2.9 mg/L
Water	Marine	2.9 mg/L
Water	Intermittent releases	13.7 mg/L
Soil	-	5.7 mg/kg soil dw

8.2. Eksponeringskontrol

Der findes ikke et eksponerings scenario til dette produkt.

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol:

Vask hænder før pauser, toiletbesøg og efter endt arbejde. Brug værnemidler som angivet nedenfor ved arbejde med produktet.

Personlige værnemidler:

Indånding:	Ved utilstrækkelig ventilation skal der anvendes åndedrætsværn med filter A.
Hænder:	Brug beskyttelseshandsker af nitrilgummi, neoprengummi, Gummihandsker eller PVC.
Øjne:	Brug beskyttelsesbriller eller ansigtsskærm.
Hud og krop:	Ikke påkrævet.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet

Sørg for, at der ved arbejde med produktet forefindes opdæmningsmateriale i umiddelbar nærhed. Brug om muligt spildbakker under arbejdet.

PUNKT 9: Fysiske og kemiske egenskaber**9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber**

Udseende:	Blå-blågrøn væske
Lugt:	Svag
Lugttærskel:	-
pH:	Ca. 7,2
Smeltepunkt/Frysepunkt (°C):	Ca. -18
Begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval (°C):	>180
Flammepunkt (°C):	> 115 (lukket digel)
Fordampningshastighed:	-
Antændelighed (fast stof, luftart):	-
Øvre/nedre antændelses- eller eksplosionsgrænser (vol-%):	15 – 3
Damptryk (Pa):	-
Dampmassefylde (luft=1):	-
Relativ massefylde(g/cm ³ , 20°C):	1,10
Opløselighed:	Opløselig i vand
Fordelingskoefficient: n-oktanol/vand:	-
Selvantændelsestemperatur (°C):	-
Dekomponeringstemperatur (°C):	-
Viskositet:	-
Eksplosive egenskaber:	-
Oxiderende egenskaber:	-

9.2. Andre oplysninger

Opløselig i fedt:	-
Overfladespænding (mN/m, 25 °C):	-

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet**10.1. Reaktivitet**

Ikke reaktivt.

10.2. Kemisk stabilitet

Produktet er stabilt ved anvendelse efter leverandørens anvisninger.

10.3. Risiko for farlige reaktioner

Kan reagere med stærke syrer og stærke oxidationsmidler.

10.4. Forhold, der skal undgås

Ingen kendte.

10.5. Materialer, der skal undgås

Undgå kontakt med stærke syrer, stærke oxidationsmidler, chlorater, nitrater, peroxider

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter

Ved brand eller kraftig opvarmning spaltes produktet og farlige luftarter så som aldehyder og ketoner kan dannes.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger**11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger**

Substans	Eksponeeringsvej	Art	Test	Resultat
Ethylenglycol	Oral	rat	LD50	7712 mg/kg bw
Ethylenglycol	Dermal	mouse	LD50	> 3500 mg/kg bw
Ethylenglycol	Inhalation	rat	LC50	> 2.5 mg/L air/6h
Natriumbenzoat	Oral	Rat	LD50	1714 mg/kg bw
Natriumbenzoat	Inhalation	Rat	LC50 / 4 h	> 12200 mg/m ³ air
Natriumbenzoat	Dermal	Rabbit	LD50	> 2000 mg/kg bw
Dinatriumtetraborat pentahydrate	Oral	Rat	LD50	3450 mg/kg bw
Dinatriumtetraborat pentahydrate	Inhalation	Rat	LC50 / 5 h	> 2.03 mg/L air
Dinatriumtetraborat pentahydrate	Dermal	Rabbit	LD50	> 2000 mg/kg bw

Symptomer:

Indånding: Produktet afgiver dampe fra organiske opløsningsmidler, der kan give sløvhed og svimmelhed. I høje koncentrationer kan dampene give hovedpine og beruselse.

Hudkontakt: Kan virke irriterende på huden. Kan optages gennem huden og give symptomer som svimmelhed og hovedpine.

Øjenkontakt: Kan fremkalde irritation af øjet.

Indtagelse: Farlig ved indtagelse.

Langtidsvirkninger:

Kan forårsage organskader ved længerevarende eller gentagen eksponering.

Langvarig eller gentagen påvirkning ved hudkontakt eller indånding af dampe kan give skader på centralnervesystemet.

PUNKT 12: Miljøoplysninger**12.1. Toksicitet**

Substans	Testens varighed	Art	Test	Resultat
Ethylenglycol	96 h	Fish	LC50	72860 mg/L
Ethylenglycol	48 h	Daphnia	EC50	> 100 mg/L
Ethylenglycol	96 h	Algae	EC50	6500 13000 mg/L
Natriumbenzoat	96 h	Fish	LC50	484 mg/L
Natriumbenzoat	48 h	Daphnia	LC50	> 100 mg/L
Natriumbenzoat	72 h	Algae	EC50	> 30.5 mg/L
Dinatriumtetraborat pentahydrate	96 h	Fish	LC50	74 mg/L
Dinatriumtetraborat pentahydrate	48 h	Daphnia	LC50	81 mg/L
Dinatriumtetraborat pentahydrate	72 h	Algae	EC50	40.2 mg/L

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Substans	Nedbrydelighed i vandmiljøet	Test	Resultat
Ethylenglycol	Ja	OECD Guideline 301 A	90-100% after 10 days
Natriumbenzoat	Ja	No guideline followed	88 % after 28 days

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Substans	Potentiel bioakkumulerbar	LogPow	BCF
Ethylenglycol	Nej	-1,36	-
Natriumbenzoat	Nej	1,88	-
Dinatriumtetraborat pentahydrate	Nej	-1,53	-

12.4. Mobilitet i jord

-

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Blanding opfylder ikke kriterierne for PBT eller vPvB.

12.6. Andre negative virkninger

-

PUNKT 13: Bortskaffelse**13.1. Metoder til affaldsbehandling**

Produktet skal betragtes som farligt affald. Benyt den kommunale indsamlings- og afhentningsordning.

Kemikalieaffaldsgruppe	EAK- kode	Affaldstype
C	14 06 03	Andre opløsningsmidler og opløsningsmiddelblandinger

Særlig mærkning:

-

Forurenet emballage:

Emballager, med restindhold af produktet, bortskaffes efter samme betingelser som produktet.

PUNKT 14: Transportoplysninger

Produktet er ikke omfattet af konventionerne om farligt gods.

14.1 -14.4.

-

14.5. Miljøfarer

-

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren

-

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden

Ikke relevant.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering**15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø**

Krav om arbejdspladsbrugsanvisning, da produktet indeholder > 1 % af et stof, som er klassificeret som sundhedsfarligt eller miljøfarligt efter Miljøministeriets regler.

Ved en arbejdspladsvurdering skal det sikres, at ansatte ikke er udsat for påvirkninger der kan indebære en risiko ved graviditet eller amning (jf. Arbejdstilsynets bek. Om arbejdets udførelse)

Anvendelsesbegrænsninger:

Unge under 18 år må ikke erhvervsmæssigt anvende eller udsættes for produktet. Unge over 15 år er dog undtaget denne regel, hvis produktet indgår som et nødvendigt led i en uddannelse. (jf. dog Arbejdstilsynets Bek. om unges arbejde).

Krav om særlig uddannelse:

-

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering

Ingen.

PUNKT 16: Andre oplysninger

Andre oplysninger:

Kilder:

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 301 af 13. maj 1993 om fastsættelse af kodenumre, med senere ændringer.

Bekendtgørelse om arbejde med stoffer og materialer (kemiske agenser) - BEK nr. 1793 af 18/12/2015.

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde, med senere ændringer.

Bekendtgørelse nr. 1369 af 25. november 2015 om markedsføring og mærkning af flygtige organiske forbindelser i visse malinger og lakker samt produkter til autoreparationslakering.

Bekendtgørelse nr. 1075 af 24. november 2011 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af stoffer og blandinger, med senere ændringer.

Bekendtgørelse nr. 849 af 24. juni 2014 af lov om kemikalier.

Bekendtgørelse om særlige pligter for fremstillere, leverandører og importører m.v. af stoffer og materialer efter lov om arbejdsmiljø - BEK nr. 1794 af 18/12/2015.

Bekendtgørelse nr. 507 af 17/05/2011 om grænseværdier for stoffer og materialer, med senere ændringer.

Bekendtgørelse nr. 1309 af 18/12/2012 om affald, med senere ændringer.

EU forordning nr. 1907/2006 (REACH).

EU forordning nr. 1272/2008 (CLP), med senere tilpasninger.

EU forordning nr. 276/2010.

ECHA – Det europæiske kemikalieagentur.

Den fulde ordlyd af H-sætninger omtalt i afsnit 2+3:

H302 - Farlig ved indtagelse.

H319 - Forårsager alvorlig øjenirritation.

H360FD - Kan skade forplantningsevnen. Kan skade det ufødte barn.

H373 - Kan forårsage organskader ved længerevarende eller gentagen eksponering.

Andet

Oplysningerne i dette sikkerhedsblad gælder kun produktet nævnt i afsnit 1 og er ikke nødvendigvis gældende ved brug sammen med andre produkter.

Der er foretaget ændringer i følgende punkter:

1-16 – Generel opdatering.

Dette sikkerhedsdatablade erstatter version:

1.1 (20-08-2015)
